

הגדה של פסח (14)

קדש ורחץ כרפס

כל כמה שאדם בישראל זוכה יותר לקדושה, כך מבחין הוא יותר בשפלותו, עד כמה רחוק הוא מן הקדושה, והוא מרגיש רק עתה שעליו לטהר ולזכך את עצמו. על ידי 'קדש' נוכח הוא לראות כי צריך הוא ל'ורחץ'. ברם אל לו לאדם ליפול ברוחו בשל כך, אלא עליו ללמוד מה'כרפס'. אותם ירקות הנאכלים בהסדר. הלא כל עצמם שקועים היו באדמה ורק אי אלו עלים נראו לעין, ובכל זאת הריהם מתעלים ועולים על השולחן הסדר היהודי, מברכים עליהם ברכה, ועל ידי כך מתעלה אפילו הניצוץ באדמה. מזה צריך האדם ללמוד להתחזק באמונה כי השם יתברך יכול לרומם את האדם מן המדרגה הארצית השפלה ביותר אל הקדושה העליונה ביותר.

הגדה של פסח "מענינה של תורה"

הא לחמא עניא.... כל דצריך ייתא ויפסח

הנה כשנדקדק בלשון בעל ההגדה, נראה שפתח ב" הא לחמא עניא", לחם עוני, פשוט בזול, ואילו בהמשך הדברים כשמזמין בעה"ב את אורחיו, לפתע הוא מדבר על "ייתי ויפסח", קרבן פסח, בשר צלי משובח. והיינו משום שבמה שנוגע לעצמו, צריך האדם להסתפק בלחם עוני, אבל לא כך הוא בשעה שמזמינים אורחים. שם יש לכבד בכל מעדני עולם! דיוק מעין זה דייק האלשיך הקדוש בפסוק (בראשית מט. כ): "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך". "מאשר שמנה לחמו", בשבילו לעצמו די לו בלחם לבד, אבל "והוא יתן" כשבא ליתן לאחרים, אינו מסתפק בלחם לבד, רק "והוא יתן מעדני מלך"! ונראה להמשיך ולומר, אימתי יכול האדם לזכות ולהשפיע ליתן לאחרים מעדני מלך? כשלחמו שלו שמנה עליו, והוא מסתפק בה, כמה שאמרו חז"ל (ברכות יז): כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת. מפני שדי לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת, דוקא מפני כך, נמצא כל העולם ניזון בזכותו. *הגדה "ר' שלום"*

בבהילו יצאנו ממצרים

ראשית כניסת האדם לעבודת ה' צריך להיות בחפזון, כמו שמצינו בפסח מצרים דהיה נאכל בחפזון ולא פסח דורות (פסחים צו). מפני שהתחלה צריך לנתק עצמו מכל תאות העולם הזה שהוא מקושר בהם וצריך לשמור הרגע שמתעורר בו רצון ה', ולחפוז על אותו רגע למהר ולצאת מהם אולי יוכל, ואחר כך שוב ילך במתינות ולאט כדין פסח דורות.

הגדה של פסח "פרי צדיק"

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות

את השאלה: "מה נשתנה" שואלים התינוקות. ולכאורה מפני מה שאלותיהם של התינוקות וסיפור ההגדה הם דוקא בלילה ולא ביום? ונראה שדוקא בלילה שבו התינוק עייף, ואביו נותן לו קליות ואגוזים כדי שלא ישן וישאל (פסחים קט). והוא מתאמץ ואינו ישן, דוקא באופן זה של עמל וקושי נכנסים הדברים בלבו ונחקקים בזיכרונו, והוא שומע את סיפור יציאת מצרים, ומקבל את יסודות האמונה, ומתחנך לאמונה בהשי"ת.

הגדה של פסח "שמחת דוד"

סוד שתי הטבילות ותעלומת עלילות הדם

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים.

סוד נפלא בטעם שתי הטבילות שאנו מטבילין בלילה הזה, מובא בשמו של הבן איש חי: הגלות התחילה על ידי טבילה במכירת יוסף, שנאמר: "ויטבלו את הכתונת בדם", וגם הגאולה התחילה על ידי טבילה: "ולקחתם אגודת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף", וכוונת הדברים מבוארת בספרים, שאף שנגזר כבר בברית בין הבתרים: "כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם", מכל מקום משום השעבוד והצרות והעבדות נקבעו במעשה מכירת יוסף, כעונש על שנאת החינם שנבעו מקנאתם בו, כמבואר בתורה, ולכן טבילת הכתונת בדם נחשבת להתחלת השעבוד והגלות, ומשום כך בעת הגאולה הורו מן השמים לישראל מהי הדרך להינצל מן הגלות, על ידי אגודת אזוב, המרמזת למצב שבו כל ישראל אגודים יחד בהכנעה ובענווה, ועל ידי התבוננות במעשה זה יזכו להיגאל גאולת עולם, ולא יפלו בפח של לשון הרע ושנאת חינם. *הגדה של פסח "כמוצא שלל רב"*

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה כולו מצה

"כולו מצה" פרושו רק מצה. השאלה הנשאלת כאן היא, האם באמת אנחנו אוכלים בלילה הזה רק מצה? הלא אוכלים גם דגים, מרק בשר, אם כן מדוע אומרים "כולו מצה"? שאלה תמימה לכאורה, אבל יש לה תשובה טובה: כשאנו אוכלים את המצה לקיום המצוה, אוכלים אותה בלי שום תוספת. לא אוכלים מצת מצוה עם דגים, וגם לא עם בשר ולא שום תוספת אחרת, רק מצה, לכך מתכוונים כשאומרים "כולו מצה". בזמן הזה אסור לאכול מצה אפילו יחד עם המרור, כי המצה היא חיוב דאורייתא ומרור אינו אלא מדרבנן. לאחר אכילת המצה אסור גם לאכול את המרור יחד עם מצה, כי אחרי

שאוכלו את המצה של מצוה, כבר פטורים מאכילת מצה, ואילו על אכילת המרור עדיין יש חיוב, רק בכורך אוכלים מצה עם מרור. *הגדה של פסח "חי ראובן"*

הלילה הזה כולנו מסובין

שמעתי בשם הרב אונסדורפר מפתח תקוה, שבאר את המילים הללו בדרך רמז. "מה נשתנה הלילה הזה", לילה הכוונה גלות. היינו בגלות מצרים מאתים ועשר שנים, לאחר מכן בגלות בבל שבעים שנה, אבל ה"לילה" הזה בגלות בה אנו נמצאים כיום ארוך הוא עד מאוד, כבר למעלה מאלפיים שנה, וסופו אינו נראה באופק. שואלים אנו איפוא: "מה נשתנה הלילה הזה" הגלות המר הזה, מכל ה"לילות", משאר גלויות? והתשובה היא: "שבכל הלילות, אנו אוכלים בין יושבין ובין מסובים, הלילה הזה כולנו מסובים", כולנו כביכול עשויים מ"סובין". בשבת יש איסור לגבל, כלומר לעשות עיסה, ללוש, אבל סובין מותר ללוש, כי חלקיו אינם נדבקים אחד לשני כיון ש"כולנו עשויים מ'סובין'" ואיננו מאוחדים האחד עם חברו, לכן הלילה הזה ארוך כל כך ולא רואים את סופה של גלות.

הגדה של פסח "ומתוק האור"

ויציאנו ה' אלוקינו משם

הסכנה ממנה נצלו בני ישראל ע"י יציאת מצרים: יציאת מצרים היתה בבחינת לידה כל התחדשות וכל יצירת דבר טומנת בחובה סכנות נוראות. מאחר ולדבר קיים יש חזקה שאין עליו עוררין, אך כשבאים לחדש דבר, נוצר קטגור וערעור על עצם קיומו והצורך בו בעולם [כמו שמצינו שאפילו בעת בריאת האדם הראשון היה קטרוג מצד המלאכים]. ענין זה מתגלה בלידת תינוק. תמיד הרגע הראשון של הלידה יוצר מהומה עצומה, מאחר וזהו זמן של פיקוח נפש כפשוטו [ובגמרא שבת (קכט:), נימנו שבעה דברים שמותר לעשותם לתינוק שנולד, מאחר ואי עשייתם עלולה לגרום למיתתו, חלילה]. כדי שתינוק יצא לאוויר העולם כשהוא בריא ושלם נדרשים ניסים גדולים מאוד [וכפי שמובא בחז"ל (נידה ל:)] שבשעת הלידה נפתח פיו של התינוק שהיה סתום במשך חודשים ארוכים, ונסתמים מקומות אחרים שהיו פתוחים במשך אותה תקופה]. יציאת מצרים היתה סכנה גדולה אף יותר מלידה רגילה, מאחר ויש הבדל גדול ביניהם: כשתינוק נולד אין עליו כל תביעה או תלונה, אבל ביציאת מצרים היתה מתוך מ"ט שערי טומאה, מה שגרם לקטרוגים רבים על עם ישראל, סכנה זו נמשכה גם לאחר יציאת מצרים, כשעמדו על ים סוף, וכפי שמצינו בדברי חז"ל (ילקוט"ש בשלח כמו רלג): מגיד הכתוב שהיו ישראל נתונים באותה שעה אם לאבד עם מצרים. באותה שעה נזקקו ישראל לניסים עצומים ולהמשכה של רחמים עצומים, כדי להפקיע את החסרון שהיה בהם. *הגדה של פסח "תפארת שמשון"*

הלכה: עשיית מלאכה בערב פסח

אסור לעשות מלאכה בערב פסח שהוא יום י"ד ניסן אחר חצות, לפי שהוא זמן שחיטת הפסח כל אחד מישראל חייב בו, ויום שמביאים בו קרבן הוא כיום טוב שאסור מדרבנן במלאכה, ואף בזמן הזה שאין קרבן, עדיין האיסור במקומו עומד. ולכן כולם שוים לאיסור, גברים נשים וילדים. ערב פסח שחל בשבת, מותר לעשות מלאכה בערב שבת אחר חצות היום לפי שאינו זמן הקרבת קרבן פסח, כי קרבן פסח לעולם זמנו בערב פסח אף כשחל בשבת. מיהו בהגיע זמן מנחה קטנה, אסור לעשות מלאכה, וכמו בכל ערב שבת.

ספר "הליכות מועד" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: אהבת הזולת היא ביטוי לאהבת הבורא

פתגם חסידי

חקירה: חמץ

אחר שביטלו, מצוה מדרבנן לבערו שמא יבוא לאוכלו (לדעת תוספות), הוא איסור כל יראה מדרבנן, או איסור מחודש. (חידושי ר' שמואל פסחים י, קיג)

ספר "קובץ יסודות וחקירות

סיפור: כח של התפילה

הבעל שם טוב נסע בעגלה, אך הסוסים נעצרו לפתע, הוא הבין שיש קדושה במקום. לאחר חיפוש מצאו יהודי מתפלל בדבקות עצומה. כשהוא סיים, הסוסים חזרו לנוע. אמר מכאן למדנו על כוח התפילה להשפיע על המציאות. *המלקט*

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמנונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן איזזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה:** נתן בן רבקה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גייל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, גינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr